

Masinger

De sacerdotibus Romanorum.

Sacerdotes apud Romanos non a populo separatam classem efficere, sed ex primoribus creabantur. Munus sacerdotum amplissimum erat in civitate. Antiquissimis temporibus quisque paterfamilias sacerdos fuit; postero autem tempore sacra publica sacerdotibus tradita sunt, qui deinde curam sacrorum in familiis quoque susceperunt. Interjecto deinde tempore collegia et familiaritas sacerdotum exstitere, quibus pars cognoscendi erat. Collegium de majoribus, sodalitas de minoribus usurpatur sacerdotibus. Numa rex multa instituit sacra, sacerdotesque suos cuique Deorum praecipue dicitur. Erant tamen alii nulli certo numini adscripti, uti pontifices, augures et alii, de quibus prius loquar.

Inter omnes maxime pontifices auctoritate
valere. Nomen eorum non a populo facere,
ut Mario Scaevolae placuit, sed a ponte fa-
ciendo derivatum esse videtur, quod sacra eis
et trans Tiberim facere, adeoque curare debere
ne pontis publicius collaberetur. Summa qua-
litas e patribus pontifices creavit, scilicet
que eorum omnia publicam privatamque sacra
subjicit, ut esset quo populus consultum
veniret; ne quid divini juris, negligendo
patrias ritus, peregrinasque adiscendo,
labaretur. His anno CCCCLIV a.u.c. quatuor
de plebe adlecti sunt. Sunt, qui credunt,
has pontifices minores appellatos fuisse. At-
tamen Livius XIII c. LVII scribat pontificum
his temporibus sic dictos ait, quem sequi
debemus. Sulla, septem additis, numerum
pontificum auxit, quibus deinde M. Caesar
unum adiecit. Cum suo collegio coopta-
bantur; sed anno DXLIX a.u. C. Junilius Ape-
nobarbus legem tulit, ut comitibus populi Ro-
mani legerentur, quam Sulla, lege Cornelia,

De sacerdotibus, nobilitatis amore sustulit.
Sed haec quoque lex paulo post a Labieno,
licens plebis sublata, et Junilia rescripta
est, quam A. Caesar confirmavit, donec M. An-
tonius collegiis jus suum rescripsit.

Primum erat pontificibus, ut reliqui
praesent sacerdotibus, caerimonias cul-
tumque edocerent, et populo de rebus
religiosis responderent. Inter eosdem prin-
ceps fuit pontifex maximus, qui sem-
per a populo, primum ex patribus,
postea de plebe etiam creatus est.
Et magna potestate aliqua auctoritate
praeditus erat. Virgines cepit Vestales
(quae: Vestae sacrae) et si male se gres-
sant, poena affecit. Praeterea sacerdo-
tis inaugurabat. In caerimoniis pub-
licis praesens adfuit, verbaque praecibat.
Fasti et annales maximi eidem curae
erant, libri, quibus monumenta solam
temporum, hominum, gestarumque re-
rum continentur. Maximi autem
vocabantur, quod a pontifice maxi-
mo confecti sunt. Antiquioribus

temporibus pontifici maximo Roma egredi
non licebat. — Munere, dum viverent, sunt
clausi, regiam habitarunt omnem, quae in
via sacra sita erat, cum rege sacrorum.
Insignia ipsorum erant toga praetexta
et apex vel latulus, pileus fulvius et
corno similis, in medio virga eminenti.
In laevis inter senatores sedebat.

Aliud sacerdotum genus, cui interpre-
tatio auguriorum, auspiciarumque et futuri
inde praedictio mandata erat, augures quo-
que vocati sunt. At Numae quoque inspi-
li dicuntur. Romulo regnante quidem
augures Romae fuerunt, sed peregrini. Numa
tres ex patriciis creavit, ut suum quaeque
tribus haberet. Post Numam quatuor au-
gures reperiuntur, quibus anno ^{indivisi} quin-
que ex plebe additi sunt. Sallustium numerum
in quindecim audit. Inter augures im-
per numerus esse debet. Princeps eorum
magister collegii vocatus est. Atque huius-
modi temporibus cooptabatur augures

111
sed inde ab anno DCXLIX in comitiis tri-
baliis creari sunt. Sacerdotium per-
petuum fuit. — Toga purpurea inda-
li in capite apicem gestare, in manu
baculum sine nodo aduncum tenentes,
quem litavum appellavere. — Augurium
ab ave originem trahit, illaque quasi
avigerium. Auspiciam quoque ab ave
et verbo obsoleto spectare (unde species,
specimen et similia) derivatur. Verba
augurium et auspicium interdum
promiscue usurpantur, non plene autem
eadem sunt. Auspiciam latius habet
sensum quam augurium, quod
avisibus tantum, auspiciam vero ful-
minibus, etiam aliis assensibus aspici-
batur. Avium, quibus auguria capta
sunt, praecipue vel aliter et avium
fuisse, verbi causa aquilae, vultures
corvi, ululae, cornices, hirundines. et
sinistra volantes felix omen, a dextra au-
tem ^{impulsam} secum. — Galli, qui vocando assente
praestabant, pulli, et pullarii, qui eos in curia

habuere et curare, pullarii nominali sunt.
Triumphum solisimum dicebatur, si eade
edere.

Sonnabant de caelo augures media nocte
vel primo diluculo. In arce quadam capiti
le velato ^{causidit} ~~sedem capiti~~, ubi deos praeceps,
regiones aspiciat, ita ut ad meridiem dex-
trae, ad occasum laeve partes essent, templum
que finivit. Erat autem templum spatium
caeli, quoadque prospici. poterat. Obolato au-
spicio fausto ex templo statim abibat, ne fau-
stum auspicium alio infasto turbaretur.

Haruspices seu aruspices in primis id
muneris habebant, ut extra hospitium co-
gnoscerent. Vomen eorum ab arvigia de po-
stia et specere exortum esse videtur. Puer-
luna alia portenta interpretati sunt. Aru-
rum, haruspicina vel haruspicum disciplina
dicta, ab Etrusco quadam Tage inventa esse
fertur. Praepos huius sacerdotum collegii summus
haruspex appellatus est. In tres classes divisi
erant; extispicium, qui extis auspicia capie-
bant, et fulguratorum, qui interpretabantur ful-

guram erant. Loci fulmine icti, quos Romani
sacros vel religiosos vocabant, a fulguratori-
bus inquisiti sunt. Fulgurati, eadem loco, quo
icti erant, sepulti sunt. Sacus ipse hedeatut
vocabatur est. Tertium genus prodigialorum
fuit, qui prodigia, ostenta, portenta, manifesta
et. commentari procurarent. Haruspices
non auctoritate, quanta augures valuerunt, sed
ministri tantum sacrorum fuisse.

Quindecimviri sacris faciendis a Tarquinio
Superbo originem habere, quorum carae libri
Sibyllini, seu fatales, quos Sibylla quadam
regi attulisse fertur, mandatae fuisse. Tarqui-
nio regnante Duumviri erant, anno autem
cccLXXXVIII tribuni plebis de decemviris sacro-
rum ex parte de plebe creandis legem tulere.
Itaque quinguae patrum, quinguae plebis creati
sunt. Salla numerum eorum in quindecim
audivit. Libri, de quibus diximus, in templo
Iovis Capitolini cauditi, et in rebus trepidis
et impeditis aditi sunt, et inde disceretur,
quid faciendum esset. Capitolio autem bello
transito igne combusto, consumpti sunt.
Locus sacro Romani in Graeciam misse,
qui carmina Sibyllina conquirebant. Sed

impediri non poterat, quin falsa exciperentur
cracula. Quam ob rem imperator Augustus
has, omnia, quae collecta fuerant deauro exami-
nari, falsa comburi, genuina vero in forni-
cis sub Apollinis statua in templo Palatinus
ferri iussit. Ex quo tempore quindecimviri
et aulici Apollinis, vel sacrorum Apul-
linarium vocati sunt.

Septemviri epulones creati sunt, quos
pontifices in sacris faciendis epulisque
instruendis aediles habere. Initio trium-
viri fuerunt, sed septem creavit, quibus Calp-
urnius adlegit. His cum cura ludorum sacro-
rum commissa esset, pontificibus ~~quidam~~
cavere, si quid in eisdem amissum vel
pollutum esset, ad quorum arctissimum in-
terdum iterati sunt. Epulae sacrae magni-
fice apparatus fieri, quare caenae pontificum
et augurales eadem ac laetae significa-
bant.

Pontifices, augures, quindecimviri sacris fa-
ciendis et septemviri epulones sacerdotes
summorum collegiorum nominati sunt. Sub
imperatoribus in consuetudinem venit, ut sa-

cerdotum collegia etiam imperatoribus in
divis relatis instituerentur. Haec collegia
sodalium Augustalium, Lavinialium et alia
esset. — Cetera sacerdotum collegia mi-
noris auctoritatis fuisse, etsi ex viris em-
plissimis constabant.

Fratres arvales arborum sacrorum fuisse,
quos Romulus inprimis instituisse fertur.
Primi erant duodecim filii nutritis suas
domos Laurentiae. Deo de quo se ipsum
duodecimviri inter illos appellavit. Id
munus habebant, ut quaeque anno sacra
pro fertilitate arborum facerent, quae
ambarralia, ab ambiendo arva, vocaban-
tur. Nam hostias, porcum, ovem et laurum
circumdacentes agros ambire, quos de-
inde immolare. Quam pompam rursus
fallantes et laetis fenebris vacantes senti-
unt. Arborum sacerdotes corona spica
insulaeque alba ornati erant. Sacerdotium
id non nisi vita finitum, exules caplaque
causatum est.

Collegium sacerdotum a Summa conspiciendum
est, perpetuumque erat sacerdotium. Erant
sacerdotes sacerum, pacis, belli, induciarum
matrones. Sacerdotes vel juribus Romanorum
violatis obligatum missi sunt i.e. res a cum-
tas clara voce repetitum. Sacerdos ubi ad
fines eorum venit, unde res repetebantur,
capite relicto filo: audi Jupiter, inquit, an-
te fines (cujusque gentis fuerit, nominavit)
audiat fas. Ego sum publicus nuntius popu-
li Romani, ipse praeter legatus venio, verba
que meis fides sit. Peregit deinde passulata.
Si non reddita fuerit, quae exposcit diebus tri-
bus et triginta (stat enim solenniter erat) per-
actis, bellum, hasta sanguinea traus fines ho-
stium missa, indixit. Princeps inter eos pater
patrum vocatus est, quod facere feriendo
cum aliquo populo iurjurandum patrabat i.e.
praestabat. Id quod cornelius quodam solem-
ni peregit. Legibus deinde recitatis, porcum si-
lice percussit, eamque immolavit. Erant sacerdotes
coronis gramineis ornati, quae eis pro religio-
sissimis insignibus datae sunt, sanguinaeque, quasi

114
sanguinea, gramen ex arce Romana cum sua
terra exulsam, solum ferebant, unde praefectus
eorum etiam verbenarius appellatus est.

Sacerdos sitis vel sitiensis a T. Tatius utitur.
dis Sabinae sacris institutos, an a Romulo
regi Tatius ipsi sacros factos non satis cer-
stat.

Curiones sacerdotes erant, qui sacra cujusque
curiae curare, unde nomen etiam habent. Prin-
ceps eorum curio maximus vocatus est.

Rex sacerum vel sacrificulus, Tarquinius
expulsus, creatus est, ne regum desiderium
esset, quia quaedam publica sacra per ipsos
reges facta erant. Quod sacerdotum pontifi-
ci maximo subijcere, ac quid additus nominis
honor libertati, cuius hunc prima erat cura,
afficeret. Regiam, adeum publicam habitavit.
uxor ejus regina appellata est.

Sacerdotes singulis nominibus sacri
flamines, salii, luperci, Volturni et Quirini, Galli,
Vespalis erant.

Flamines, quorum nomen ex filamine vel filo
(quod infula tempora succincta erant) ductus,

in majores et minores divisi fuerunt. Majores, ^{Numa} Flaminem Dialem, Martialem et Quirinalem ex patribus instituit. Minores, resti causa Valeriales, Charmentales, alii ex plebe etiam prodi et creari poterant. Satis enim hoc proprium in eum verbum. Tres superiores in collegio pontificum erant. Flamen Dialis licetorem habuit sellamque curulem in senatu. Flaminia, uxore sua, martem munere se abdicare debuit, quia seorsum quidem non nisi adjuvante illa curare poterat. Regem equam laudem neque noctem quietem extrahere exigere ei licebat. Insignis erant huius generis sacerdotum toga praetexta et apex, quem semper in capite gestare.

Salios (a saliendo). Numa Marci Gravido Duodecim ex patribus leges huiusmodi praeclue insigni dedit et super lunulam aciem pectori legumen. In Palatinos et Callinos divisi reperiuntur, quia illi in monte Palatino hi in Quirinali ad portam Callinam suam curiam habere. Callini et Quirinales vel Agnates vocati, a Tullo Hostilio instituti habitant. Calendis Martii cuiusque anni, festo Martis, exilia ex penetrali Vestae mola per urbem

115
ferbant, carmina asamenta s. assementa canentes cum tripudis salemque saltato. Quoties motis rem bellidam attingere non licebat. Festo celebrato quotiesque rursus in aede Vestae conditis, salii splendide ornare convivium. Haec epulari saliorum in morem. Idem ac ~~epulare~~ epulari significabat. Magister eorum praeful vocatus est id est qui ante alios salit.

Salitii ac Pinarii Herculis sacerdotium ad aram Maximam, quam Evander condiderat, familiare fuit. Institutum erat, donec Pinarium gens fuit, ne extis solemnium residerentur. Salitii ab Evandro edocti autistiles facere ejusdem per multos fuisse aetates, donec tradito provis publicis solenni familiae ministerio genus omne Salitorum exstinctum est.

Superci quoque ab Evandro instituti esse feruntur. Sacerdotium Paucis Lycei erat, nuda et nomen traxere. Pauc enim Lupercos cognominatus, ut arceat lupos. In Palatino monte autem Lupercal huius Deo conspor-

tum erat. Ipsam dei simulacrum nudum
caprina pelle amictum fuit, quo habitu sacerdo-
tes, patritii juvenes per urbem cucurrere super-
calibus, obvios quoque foetibus ex eadem
pelle verberantes. Prioribus temporibus
duae essent sacralitates, Sabianorum et
Quintilianensium, quibus denique sacralitas
Saliorum adjecta est.

Galli seu Corymbantes sacra Lybels cura-
bant, quae ex Phrygia ex senatusconsulto
Romam deportata est. Natione Phryges fuisse
nomenque a Phrygiae flumine Gallo traxit
cujus aquam ad insaniam adigere potantes
credidum est. Solennibus Lybels, Hilaribus,
simulacrum deae circumferre et in Tiberi
luere solent, insanorum in moerore pe-
rentes, cymbala tympanaque ludentes et Galli
junctis canentes se ipsos vulnerare.

Virgines Vestales, Alba oriundum Vestae sacerdo-
tium, Numa primus Romae instituit, quibus ut
assidue templi antistites essent, stipendium de
publico statuit, virginitali aliisque caerimoniis
venerabilis ac sanctas fecit. Quatuor a Numa

116
lectis postea duae adlectae sunt. Primum a
rege, tum a pontifice maximo creabantur.
In convicione puellae virginis patrimae et ma-
trimae per sortem segregatae sunt, ex quibus pon-
tifer verbis: Te amatam capio, Vestales legit, un-
de: capere Vestalem. Triginta annos sacerdotio
se devovere debebant, quibus praestis ex templo
virescere et nubere eis licebat. Primo Decennio
caerimonias didicere, secundo sacra curabant
deae, tertio minores disciplinis imperitare.

Officium erat iis, ut ignem aeternum in
aede Vestae colerent, palladiumque et au-
lida, imperii pignora, servarent. Vestalis si
stupri comperta erat, viva sub terram ad
portam Collinam deposita est scelere tam
pro. creditur, ab incesto ei loco nomen fa-
ctum. Cui cum eadem stuprum fecerat,
a pontifice maximo eo usque virgis in
omitus caesus est, ut inter verbera exspi-
raret, Quod nefas, probum vel incestus
dictum, in prodigium versum est, precibus
supplicisque placari solebat.

Practesa indutae, infulis nittisque ornatae
erant. Quamquam Vestalis maxima etiam

vittata sacerdos nominata est. Ius quoque capiti
li lictorumque habuere. In ludis in criphe strati
sedebant. Praeterea multi habebant privile-
gia.

Ministri sacrorum erant. populi et victima-
rum, qui victimas venum dabant et ad aram
ducebant, cultrarii macabant. Flaminiae
et flaminiae flaminibus, camillae et ca-
millae aliis sacerdotibus ministeria facere.
Aedilumvi seu aedilui templi custodiam
facere. Lictores e cera, farina aliisque rebus
simulacra victimarum pauperibus facere.
Praeterea vocalores i.e. vocalores, qui popu-
lum ad sacra vocarent; fivibae, mupiri, non-
ne libirini, fidicini et alii exstiterunt.

